

Բաբայան Օֆեյյա Ենոքի

ՔԱՂԱՔԱՑԻՈՒԹՅՈՒՆ՝
ԾՆՆՆՑԱՆԹԻՎ՝
ԾՆՆԴԱՎՅՐ՝
ՀԱՍՑԵ՝
ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐ՝
ԷԼ-ՓՈՍՏ՝

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն
04.09.1947թ
ԼՂՀ, Մարտունու շրջան, գյուղ Գիշի
ք.Ստեփանակերտ, Աղ. Բսակովի 4ա/69
ներքին՝ 136, բջջային՝ 097-23-22-25
o.e.babayan@rambler.ru

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՓՈՐՁ

- 1965-1969թ.թ. Երևանի Խ.Աբովյանի անվ. Հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտ, բանասիրական ֆակուլտետ, հայոց լեզվի և գրականության ուսուցիչ
- 1983-1988թ.թ. ՀՀ ԳԱ Հր.Աճառյանի անվ.լեզվաբանության ինստիտուտ, հայցորդ
1988թ. ՀՀ ԳԱ Հր. Աճառյանի անվ. լեզվաբանության ինստիտուտում պաշտպանել է թեկնածուական թեզ և ստացել բանասիրական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան՝ ժ.02.01. “Հայոց լեզու” մասնագիտությամբ
- 2004թ. ԲՈՀ-ի դոցենտ
- 2006 թ. ԱրՊՀ պրոֆեսոր

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՓՈՐՁ

- 1969-1970 թ.թ. Մարտունու կոմերիտշրջկոմի դպրոցական բաժնի վարիչ
- 1970-1974 թթ .Հաղբուրի կոմերիտշրջկոմի քարտուղար, շրջանային ռադիոհաղորդումների կազմակերպիչ
- 1974 թ. առաջօր ԱրՊՀ (ավագ լաբորանտ, դասախոս, ավագ դասախոս, դոցենտ, պրոֆեսոր)
- 2002-2014թ.թ. ԱրՊՀ հայոց լեզվի և նրա դասավանդման մեթոդիկայի ամբիոնի վարիչ

ՀԱՄԱՐԱԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

- 1975-1978 թ.թ. Ստեփանակերտի մանկավարժական ինստիտուտի արհմիության տեղկումի նախագահ
- 1979-1988 թ.թ. Ստեփանակերտի մանկավարժական ինստիտուտի կուսակցական բյուրոյի քարտուղարի տեղակալ
- 2003-2009 թ.թ. ԱրՊՀ ընդհանուր խորհրդի նախագահի տեղակալ

ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ
ՄԵՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ, ՈՒՂԵՑՈՒՅՑՆԵՐ

1. Գրական արևմտահայերեն /օժանդակ ձեռնարկ/, Ստեփանակերտ, 1997, ԼՂՀ կադրերի վերապատրաստման և ատեստավորման ինստիտուտ, 56 էջ:
2. Փոխաբերությունը արդի հայերենում , ՀՀ ԳԱԱ Հր.Աճառյանի անվան լեզվաբանության ինստիտուտ, Երևան, 1998թ., 160 էջ:
3. Գրաբար. Միջին հայերեն /օժանդակ ձեռնարկ/, Ստեփանակերտի պետական պոլիգրաֆ ձեռնարկության հրատարակչական կենտրոն, Ստեփանակերտ, 1998, 72 էջ:
4. Հրապարակախոսական ոճ. լեզվաոճական մի քանի առանձնահատկություններ /ուսումնասովանողական ձեռնարկ/, ԱրՊՀ հրատարակչություն, Ստեփանակերտ, 2002, 50 էջ:
5. Գրաբարի ձեռնարկ, ԱրՊՀ հրատարակչություն, Ստեփանակերտ, 2005, 92 էջ:
6. Գրաբարի ձեռնարկ (լրամշակված), Ստեփանակերտ, 2010, 152 էջ:
7. Արևմտահայերենի գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, ԱրՊՀ, Ստեփանակերտ, 2011թ., 48 էջ:

ՋԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՄ, ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐՈՒՄ

1. Փոխաբերությունը գեղարվեստական ոճում, Երիտասարդ լեզվաբանների հանրապետական V գիտաժողովի նյութեր (դրույթներ), Երևան, ՀՀ ԳԱԱ հր., 1986, 2 էջ:
2. Փոխաբերությունը և նրա գործածության յուրահատկությունները հայերենի գործածական ոճերում, Հայերենագիտական միջազգային II գիտաժողովի զեկուցումների դրույթներ, Երևան, 1987, 1 էջ:
3. Փոխաբերության գործածությունը պաշտոնական ոճում, Երիտասարդ լեզվաբանների հանրապետական VI գիտաժողովի նյութեր /դրույթներ/, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ հր.1988, 1 էջ:
4. Գրաբարի լեզվական կառուցվածքի արտացոլումը Ղարաբաղի բարբառում , Հր.Աճառյանի գիտական գործունեությանը նվիրված միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների դրույթներ, Երևան, 1994, 1 էջ:
5. Հին հայերենի և ռուսերենի մի քանի համապատասխանությունների մասին, Ա.Մեյեի ծննդյան 130-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների թեզիսներ, Եր., 1996, 2 էջ:
6. Գիտական ոճի լեզվաոճական առանձնահատկություններ Լեզվաբանության արդի խնդիրները միջբուհական գիտաժողով /դրույթներ/, Երևան, 2000, 2 էջ:
7. Բայի սահմանական եղանակը հայոց լեզվի զարգացման տարբեր փուլերում և Ղարաբաղի բարբառում, Գիտաժողով (դրույթներ), Ստեփանակերտ, 2000, 1 էջ:
8. Սահմանական եղանակի բաղադրյալ ժամանակները հայոց լեզվի զարգացման տարբեր փուլերում, Ակադեմիկոս Ջահուկյանի ծննդյան 80-ամյակին նվիրված միջազգային հայերենագիտական գիտաժողով /դրույթներ/, Եր., 2000, 2 էջ:
9. Թվականները գրաբարում, Ղարաբաղի բարբառում և ռուսերենում, Հանրապետական գիտաժողով /դրույթներ/, Ստեփանակերտ, 2000, 1 էջ:

10. Լեզվական առարկաների դրվածքը ռեալական ուսումնարանում, Ռեալական ուսումնարանի 120-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողով /դրույթներ/, Շուշի-Ստեփանակերտ, 2001, 2 էջ:
11. Ղարաբաղի բարբառի շարահյուսական առանձնահատկությունները, Հայ բարբառագիտության միջազգային գիտաժողով /դրույթներ/, Ստեփանակերտ, 2001, 1 էջ:
12. Լեզվավիճակը ԼՂՀ-ում անկախության տարիներին, Փարիզ, Արևելյան լեզուների և քաղաքակրթությունների ինստիտուտ, դրույթներ, մարտ, 2002, 1 էջ:
13. Արևելահայերենի ընթացիկ վիճակը /հայացք Հայաստանից/, Հովանդիա, Լեյդենի համալսարան, Հայագիտական գիտաժողով(դրույթներ), ք.Լեյդեն, 31 մարտ-4 ապրիլ, 2003, 2 էջ:
14. Գրաբարի և Ղարաբաղի բարբառի ձևաբանական մի քանի ընդհանրությունների մասին, ԱՄՆ, Միչիգանի համալսարան, հայագիտական միջազգային 7-րդ գիտաժողով (դրույթներ), ք.Անն Արբոր, 2-5 հոկտեմբերի 2003թ., 2 էջ:
15. Անուն խոսքի մասերը գրաբարում և ռուսերենում, Языковая типология: теоретические и прагматические аспекты, հանրապետական գիտաժողով՝ նվիրված ակադ.Է.Ռ.Աթայանին, Երևան, մարտ 2004, 2 էջ:
16. Հայ լեզվաբանությունն այսօր, Գիտաժողով *ԱրՊՀ-ում գիտության զարգացման հիմնական ուղղությունները թեմայով*, 11-12 մայիսի 2004, 5 էջ:
17. Պաշտոնական ոճ. մի քանի առանձնահատկություններ, Միջազգային գիտաժողովի նյութեր, Ստեփանակերտ, 2007, 2 էջ:
18. Գրաբարի անցյալ դերբայը և նրա գործածությունը, Միջազգային գիտաժողովի նյութեր (ԱրՊՀ հիմնադրման 40-ամյակին նվիրված) պրակ 1, Ստեփ., 2009, 2 էջ:
19. Լեզվավիճակը Շուշիում 19-րդ դարի առաջին կեսին, Միջազգային գիտաժողով, Շուշի, Կաճառ, 2015, էջ139-144:
20. Արևմտահայերեն. հին ու նոր խնդիրներ, ԱրՊՀ, *Գիտական ընթերցումներ* պրակ 1/2016, Ստեփանակերտ էջ 239-241:

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀՈՂԿԱԾՆԵՐ

1. Փոխաբերությունը գործառական ոճերում, *Հայոց լեզուն և գրականությունը դպրոցում*, ամսագիր, 1987, հ.4, 3 էջ:
2. Փոխաբերությունը հրապարակախոսական ոճում, Լրաբեր հասարակական գիտությունների, ՀՀ ԳԱԱ հր., 1987, հ.5, 9 էջ:
3. Փոխաբերությունը գիտական ոճում, *Տերմինաբանության և խոսքի մշակույթի հարցեր*, ժողովածու, պրակ 3, 1987, 18 էջ:
4. Փոխաբերությունը դպրոցական դասագրքերում, *Սովետական մանկավարժ* ամսագիր, 1988 հ.8, 3 էջ:
5. Գրաբարի և Արցախ-Ղարաբաղի բարբառի լեզվական որոշ ընդհանրությունների մասին, *Արցախ* ամսագիր, 1990, հ.2, 3 էջ:
6. Սովորենք մեր նախնյաց լեզուն. Ա դաս, *Արցախ* ամսագիր, 1991, հ.2 /11/, 4 էջ:
7. Սովորենք մեր նախնյաց լեզուն. Բ դաս, *Արցախ* ամսագիր, 1991 հ.3 /12/, 3 էջ:
8. Սովորենք մեր նախնյաց լեզուն. Գ դաս *Արցախ* ամսագիր, 1991 հ.4/13/, 3 էջ:
9. Սովորենք մեր նախնյաց լեզուն. Դ, Ե դասեր *Արցախ* ամսագիր., 1992 հ.1/14/, 5 էջ:
10. Սովորենք մեր նախնյաց լեզուն. Զ դաս, *Արցախ* ամսագիր, 1993 հ.1,2, 3 էջ:
11. Գրաբարի, Ղարաբաղի բարբառի և արդի հայերենի շարահյուսական մի քանի ընդհանրությունների մասին, ԱրՊՀ Գիտական տեղեկագիր, Ստեփանակերտ, 2003թ., հ.1-2/6-7, 7 էջ:

12. Կարո Դավթյան մարդն ու մանկավարժը, Կարո Ստեփանի Դավթյան (կենսամատենագրություն), ԱրՊՀ հրատարակչություն, Ստեփանակերտ, 2004, 6 էջ:
13. Առկայացման կարգը, Հոդվածների ժողովածու (նվիրվում է հայ գրերի գյուտի և Ամարասի դպրոցի 1600-ամյակին), Ստեփանակերտ, 2005, 5 էջ:
14. Աբրահամյան Սերգեյ Գյանջումի, Արցախի ակադեմիկոսներ (նվիրվում է մեսրոպյան գրերի գյուտի և Արցախում հայոց առաջին դպրոցի բացման 1600-ամյակին), Երևան, 2005, 5 էջ:
15. Արևմտահայերենի բայերի արժույթը, Գիտական տեղեկագիր, Մեսրոպ Մաշտոց համալսարանի թ.1, 2006, 4 էջ:
16. Բազելի միսիոներական ընկերությունը և նրա լեզվակրթական գործունեությունը Շուշիում, ԱրՊՀ Գիտական տեղեկագիր, թ.1 (12), 2006, 5 էջ:
17. Գոյականական անդամի լրացումները գրաբարում և ռուսերենում, Հայոց լեզվի հարցեր, (հոդվածների ժողովածու), թ.3, 2006, 4 էջ:
18. Գիտական ոճ.լեզվաոճական մի քանի առանձնահատկություններ, Կանթեղ, Գիտական հոդվածների ժողովածու, 4(29), 2006, 8 էջ:
19. Հր.Աճառյանի Հայ գաղթականության պատմությունը ուսումնասիրությունը, ԱրՊՀ Գիտական տեղեկագիր, թ.1(17), 2008, 8 էջ:
20. Վիճակի իմաստը դերբայներում, Հայոց լեզվի հարցեր (հոդվածների ժողովածու) թ.4, 2009, 5 էջ:
21. Մեր Գուրգեն Անտոնյանը, Կենսամատենագրություն, Ստեփանակերտ, 2011, 3 էջ:
22. Հայ գրատպությունը և Շուշին, ԱրՊՀ, Հայագիտական հանդես, Ստեփանակերտ, 3/2012, 19 էջ:
23. Աշխարհաբարը և Շուշին, ԱրՊՀ, Հայագիտական հանդես, Ստեփանակերտ, 4/2013թ., 6 էջ:
24. Գրաբարի ձևաբանական մի քանի համանուններ, ԱրՊՀ Գիտական տեղեկագիր, 1/2014թ, 8 էջ:
25. Զավեն Մահտեսի Բաբայան-140, ԱրՊՀ <<Հայագիտական հանդես>>, 2016թ. էջ 38-46:
26. Գրաբարի բայափոխները և նրանց ուսուցումը բուհում, Մեսրոպ Մաշտոց համալսարան << Լրատու >>, Երևան 2017թ, էջ 399-404:
27. Նախադասության անդամների համաձայնությունը գրաբարում և ռուսերենում, ԱրՊՀ Գիտական տեղեկագիր, 1/2017, Ստեփանակերտ, էջ 232-240:
28. Գրաբարը և մենք , ԱրՊՀ Գիտական տեղեկագիր (հասարակական գիտություններ) Պրակ 1 2018, Ստեփանակերտ, էջ 10-18:
29. Աշոտ Աբրահամյանը և մեր նախնայաց լեզուն, Հայագիտական ուսումնասիրություններ Ստեփանակերտ 8/2018, էջ 38-46:
30. Մեծ լեզվաբանը /Արարատ Ղարիբյան-120/, ԱրՊՀ Գիտական տեղեկագիր (հասարակական գիտություններ), Պրակ 2, 2019, էջ 45-50:
31. Նախդիրները և նրանց բառակազմական ու քերականական գործառույթները գրաբարում, ԱրՊՀ Գիտական տեղեկագիր (հասարակական գիտություններ), Պրակ 1, 2020, էջ 29-37:

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ԻՄԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

MS- Windows, MS-Office: Word, MS Network, Internet. E- Mail և այլն

ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ԻՄԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Հայերեն, ռուսերեն՝ ազատ, անգլերեն՝ բառարանի օգնությամբ